

ਪੰਜਾਬੀ-004
ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪਾਠਕ੍ਰਮ
ਜਮਾਤ IX-X
(ਅਪਰੈਲ 2018 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019)

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕਿ ਉਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ—ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ** ਲਈ 20 ਅੰਕ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ

10 ਅੰਕ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਜਮਾਤ ਟੈਸਟ)
5 ਅੰਕ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ
5 ਅੰਕ	ASL (ਸਿਰਫ ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)

ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ (Comprehension), ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill), ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ (Speaking Skill) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	
ਅਗਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 150-200 ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 250-300 ਸ਼ਬਦ

ਪੰਜਾਬੀ—004

IX (ਨੌਵੀਂ)

(ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill)	15
1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2+1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ	9
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	(3X2=6)
II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammar)	15
1. ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	3
2. ਲਿੰਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	3
3. ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੁੱਧੀ (ਵਾਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ)	3
4. ਵਿਸਮਿਕ (ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਮੇਤ)	3
5. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਉ ਤੋਂ ਹ ਤੱਕ)	3
III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill)	25
1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ) 200 ਸ਼ਬਦ	10
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ/ਦਫਤਰੀ)	08
3. ਚਿੱਤਰ (ਫੋਟੋ)/ਤਸਵੀਰ (ਦ੍ਰਿਸ਼) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਨਣ (50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)	07
IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books)	25
1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ—ਇੱਕ ਵਾਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਤਰ ਵਾਲੇ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)	(4X1=4)
2. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)	(6X2=12)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)	(1X5=5)
4. ਇਕਾਂਗੀ 'ਚੋ (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)	(1X4=4)

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—1

- ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ** —
1. ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫ਼ (ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ)
 2. ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ)
 3. ਸਮਾਂ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)
 4. ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ (ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼)
 5. ਰੁੱਖ (ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ)
 6. ਨਿਰਧਨ (ਨੰਦਲਾਲ ਨੁਰਪਰੀ)

- ਵਾਰਤਕ** —
1. ਕਬੱਡੀ (ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ)
 2. ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸੂਖਮਤਾਈ (ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ)
 3. ਗੱਪਬਾਜ਼ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾਤਾ)
 4. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ (ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਆਂਚਲ)
 5. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ (ਹਰਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਹਿਲ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—1

- ਕਹਾਣੀਆਂ** —
1. ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਆਦਮੀ (ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ)
 2. ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਤੂੰ ਤੋਰੀਂ ਬਾਬਲਾ (ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ)
 3. ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ (ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ)

- ਇਕਾਂਗੀ** — ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ (ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ** —
1. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ (ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ)
 2. ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਪਰੀ-ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ)

ਮੁੱਢਲੀ ਬਣਤਰ (ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80) (ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਸਿੱਖਣ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ/ ਕੌਸ਼ਲ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4,5,7 ਅਤੇ 8,0,2 ਅੰਕ	ਅੰਕ	%
1.	ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	* ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ, ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ * ਤਰਕ ਅਧਾਰਤ * ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਕੌਸ਼ਲ	4 (1)	6 (2)	1 (4) 1 (5)	25	31.00%
2.	ਸਮਝ-ਸੂਝ ਅਧਾਰਤ (ਗਿਆਨ ਬੋਧ-ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟਕੜੀ)		1 (1) (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ)	7 (2)	—	15	18.75%
3.	ਵਿਹਾਰਕ (ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਿਸਮਾਂ		6 (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ) 9 (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	—	1 (8)	23	28.50%
4.	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ (ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਿਸਮਾਂ		—	—	1 (10) 1 (7)	17	21.75%
		ਕੁੱਲ ਅੰਕ	20 (1)	26 (2)	4 (1) 5 (1) 7 (1) 8 (1) 10 (1)	80	100%

ਪੰਜਾਬੀ—004

X (ਦੱਸਵੀਂ)

(ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill)	15
1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2+1) ਇੱਕ ਅੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ	9
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	(3X2=6)
II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammar)	15
1. ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	2
2. ਬਹੁਆਰਥਕ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	3
3. ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ	3
4. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਕ ਤੋਂ ਝ ਤੱਕ)	3
3. ਅਗੇਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ	4
III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill)	25
1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ) 200 ਸ਼ਬਦ	10
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਵਪਾਰਕ/ਦਫਤਰੀ)	08
3. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਰਣਨ (50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)	07
IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books)	25
1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ—ਇੱਕ ਵਾਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਤਰ ਵਾਲੇ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)	(4X1=4)
2. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)	(6X2=12)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)	(1X5=5)
4. ਇਕਾਂਗੀ 'ਚੋ (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)	(1X4=4)

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—2

- ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ** — 1. ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ੩ (ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ)
2. ਰੁੱਖਾਂ ਬਾਝੋਂ ਧਰਤੀ (ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ)
3. ਗੁੰਮ ਨੇ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ (ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੀਰ)
4. ਗੁਰੂ-ਉਪਦੇਸ਼ (ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ)
5. ਮਾਣ-ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਫੀਕ)

- ਵਾਰਤਕ** — 1. ਨੰਬਰ ਵੰਨ ਦੀ ਰੇਸ (ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ)
2. ਆਦਤਾਂ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)
3. ਹੈਂਕੜ ਅਤੇ ਹਊਮੈ ਦੀ ਮਾਰ (ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ)
4. ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ : ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ (ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸੈਫੀ)
5. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ (ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—2

- ਕਹਾਣੀਆਂ** — 1. ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ (ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ)
2. ਈਅਰ ਫੋਨ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ)
3. ਦੁਸ਼ਮਣੀ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ)

- ਇਕਾਂਗੀ** — ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ (ਪ੍ਰੋ. ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ** — 1. ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ (ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ)
2. ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ—ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ)
3. ਅਣਥੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ—ਡਾ. ਅਬਦੁੱਲ ਕਲਾਮ (ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ)